

Chovatel/chovatelka terarijních zvířat (kód: 41-061-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů:	Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání:	Chovatel terarijních zvířat
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Kompletace a údržba chovných zařízení pro terarijní zvířata, zajištění optimálního prostředí, vedení provozního deníku	3
Obsluha přístrojů a technického zázemí chovů terarijních zvířat, zajištění bezpečnosti práce	3
Reprodukce terarijních zvířat v lidské péči	4
Přirozený a umělý odchov terarijních zvířat, obsluha líhní	4
Prevence nákaz v chovech terarijních zvířat, sledování diagnostických příznaků případných onemocnění	4
Krmení terarijních zvířat	4
Zabezpečení welfare v chovech terarijních zvířat	4
Aplikace zákonů, nařízení a mezinárodních dohod upravujících chov ohrožených druhů světové fauny (CITES)	4
Odchyt a odborná manipulace s terarijními zvířaty, transport	3
Poskytování kvalifikovaných informací z oblasti chovu terarijních zvířat	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 19.06.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Kompletace a údržba chovných zařízení pro terarijní zvířata, zajištění optimálního prostředí, vedení provozního deníku

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat běžně chované druhy a skupiny (želvy, hadi, ještěři, bezocasí a ocasatí obojživelníci, bezobratlí) po stránce taxonomické, biologické a anatomické, alespoň 1 zástupce z každé skupiny	Ústní ověření
b) Uvést alespoň 3 příklady druhů vyžadujících zvláštní péči	Ústní ověření
c) Určit podle obrázků nebo v chovném zařízení alespoň 10 z 15 druhů našich a cizokrajných plazů, 5 z 8 druhů obojživelníků a 5 z 10 druhů bezobratlých	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Uvést alespoň 3 příklady nebezpečných druhů plazů, kteří podléhají povinné registraci veterinární správy	Ústní ověření
e) Popsat základní typy terárií, sestavit jednoduché terárium, včetně vnitřního členění, z hlediska nároků zvoleného taxonu, předvést manipulaci a zajištění proti úniku zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Změřit teplotu a vlhkost v místě chovu, navrhnout denní světelný, tepelný režim (určení teplotního gradientu v teráriu) a vlhkostní režim, vysvětlit způsob zajištění větrání v uzavřených prostorách, u venkovních zařízení způsob zastínění, případně lokálního přitápění a opatření proti průvanu	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Osadit daný typ terária, vybrat vhodný substrát a rostlinstvo, zvolit a instalovat topná a světelná zařízení, předvést čištění terária	Praktické předvedení
h) Vysvětlit zásady pro zimování hibernujících druhů plazů a obojživelníků v lidské péči z hlediska teploty a vlhkosti, popsat přípravu zařízení pro zimování	Ústní ověření
i) Založit a popsat provozní deník pracoviště – zapsat teplotu, vlhkost, biologická pozorování (páření, agresivní chování, snůška, atypické chování) a mimořádné události	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha přístrojů a technického zázemí chovů terarijních zvířat, zajištění bezpečnosti práce

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést obsluhu vybraných technických zařízení zaručujících potřebné mikroklima v uzavřených prostorách (klimatizace, zvlhčovače, zařízení pro ventilaci, přímotopná tělesa, infralampy, UV lampy, ionizační zařízení, ovládat časové spínače osvětlení a topení, rozvody vody)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zajistit bezpečnost zvířat a personálu a požární prevenci při údržbě a preventivních kontrolách elektrických zařízení, popsat první pomoc při úrazu elektrickým proudem	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Dodržovat bezpečnost práce a ochranu zdraví, vysvětlit zásady práce s nebezpečnými a jedovatými druhy, popsat zásady chování a první pomoci při pokousání nebo jiné intoxikaci jedovatými živočichy, uvést koho a jak informovat	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat vybavení provozní lékárníčky na pracovišti, sledování expirace léčiv a materiálů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Reprodukce terarijních zvířat v lidské péči

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Podrobně popsat reprodukční biologii nejčastěji chovaných druhů včetně specifík chovu v lidské péči (alespoň 1 zástupce z každé z těchto skupin živočichů - želvy, hadi, ještěři, bezocasí a ocasatí obojživelníci, bezobratlí)	Ústní ověření
b) Rozlišit pohlaví podle anatomických znaků, chování, případně fyziologických a etologických příznaků, popsat možnost určení pomocí metody PCR, popsat odběr vzorků	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit sestavování chovných skupin a inkubaci, charakterizovat postnatální fáze vývoje mláďat obratlovců a vývojových stádií bezobratlých	Ústní ověření
d) Popsat zásadní odlišnosti v chovu jednotlivých taxonomických skupin, uvést, kdy a jak je možno chovat samce a samice společně	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Charakterizovat teritoriální a agresivní chování a jeho vliv na chov	Ústní ověření
f) Vysvětlit partenogenezi u plazů a její význam	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Přirozený a umělý odchov terarijních zvířat, obsluha líhní

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zapojit a názorně předvést funkce jednoduchého typu líhně, včetně umístění vajec a volby časového, teplotního a vlhkostního režimu pro vybraný druh	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat princip umělého a přirozeného odchovu terarijních zvířat	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Prevence nákaz v chovech terarijních zvířat, sledování diagnostických příznaků případných onemocnění

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit postupy prevence nákaz v chovech – dodržování čistoty, veterinární vyšetření nově přichozících jedinců, opatření při výskytu ekto- a endoparazitů	Ústní ověření
b) Posoudit zdravotní stav vybraných zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat úlohu chovatele při výměně pokožky (svlékání) plazů	Ústní ověření
d) Shrnout opatření, která je nutno provést v případě výskytu parazitóz a bakteriálních onemocnění, způsoby asanace chovu, součinnost s veterinární službou	Ústní ověření
e) Uvést postup při likvidaci biologického odpadu (kadávery zvířat, znečištěný substrát, zbytky potravy a vody) ve smyslu platných hygienických a veterinárních předpisů, uvést, které nákazy podléhají hlášení místně příslušné krajské veterinární správě	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Krmení terarijních zvířat

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Rozpoznat a popsat základní typy krmiv pro jednotlivé skupiny chovaných živočichů, uvést nejčastěji používané doplňky (vitamíny, minerální látky a doplňkové přípravky), ozřejmit důležitost poměru prvků v potravě a vlivu slunečního záření na optimální vývoj kostry a dermálních struktur plazů (zejména želv)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Připravit z jednotlivých složek krmivo pro býložravé druhy, vyjmenovat základní složky krmné dávky masožravých a všežravých druhů terarijních zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit zásady krmení živou potravou podle druhu, předvést metodiku umělého krmení a stanovit četnost krmení podle nároku jednotlivých druhů terarijních zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Rozpoznat a popsat závady krmiv, definovat nevhodná krmiva	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zabezpečení welfare v chovech terarijních zvířat

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit možnosti aplikace principů welfare (životní pohody zvířat) v podmínkách zájmových chovů terarijních zvířat	Ústní ověření
b) Stanovit maximální počet jedinců daného druhu plazů nebo obojživelníků vzhledem k velikosti chovného zařízení a vzájemné toleranci jedinců s využitím doporučení ÚKOZ (Ústřední komise pro ochranu zvířat)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést a popsat způsoby spojování nepříbuzných skupin a přidávání nových jedinců do chovu s cílem zabránit projevům agrese ve skupině a ztrátám, definovat nároky jednotlivých druhů na prostor a jejich vzájemnou snášenlivost	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Stručně definovat příčiny a negativní následky dlouhodobého stresu, vysvětlit opatření směřující k prevenci	Ústní ověření
e) Vysvětlit způsob řešení důsledků šokových situací (např. přehřátí nebo prochlazení z důvodu výpadku termoregulačních zařízení nebo větrání)	Ústní ověření
f) Vysvětlit, jakým způsobem je potřeba odborně postupovat při záchraně plazů a obojživelníků ohrožených na životě (dehydrovaných a vyhladovělých a jinak postižených)	Ústní ověření
g) Vysvětlit, jakým způsobem je třeba budovat konstrukce chovných zařízení, aby nedocházelo k únikům zvířat	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Aplikace zákonů, nařízení a mezinárodních dohod upravujících chov ohrožených druhů světové fauny (CITES)

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit význam Mezinárodní konvence o obchodu s ohroženými druhy světové fauny (CITES) a vyjmenovat praktické dopady na chovatele, uvést podmínky při dovozu nebo vývozu druhu zařazeného do seznamů I a II CITES, objasnit, jak vypadá a k čemu slouží tzv. CITES permit, uvést, jaké povinnosti pro chovatele vyplývají ze znění zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny	Ústní ověření
b) Uvést, jakým způsobem se chovatelé musí podílet na zamezení nelegálního obchodu s ohroženými druhy plazů a obojživelníků	Ústní ověření
c) Vysvětlit povinnost chovatele předem informovat místně příslušnou krajskou veterinární správu o zamýšleném chovu nebezpečných zvířat ve smyslu platné vyhlášky	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Odchyt a odborná manipulace s terarijními zvířaty, transport

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést šetrný odchyt, manipulaci a přípravu minimálně jednoho zvířete na transport a zabezpečit vhodné transportní podmínky pro terarijní zvířata	Praktické předvedení

Je třeba splnit toto kritérium.

Poskytování kvalifikovaných informací z oblasti chovu terarijních zvířat

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Prezentovat aktuální chovatelské poznatky v oblasti chovu terarijních zvířat	Praktické předvedení
b) Uvést možnosti poradenské činnosti pro orgány státní správy, ochrany přírody, celní správy a policie při taxonomické determinaci živočichů zabavených pro podezření z nelegálního importu nebo exportu	Ústní ověření
c) Popsat základy bezodkladné pomoci směřující k záchraně terarijních zvířat	Ústní ověření
d) Uvést alespoň 2 příklady osvětové činnosti v oblasti chovu terarijních zvířat	Ústní ověření
e) Poskytnout informace k odpovědnému přístupu k chovu obtížně chovatelných a choulostivých druhů a potenciálně nebezpečných druhů	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://nsp.cz/jednotka-prace/chovatel-terarijnich-zvir#zdravotni-zpusobilost>).

Při ověřování kompetencí formou praktických úloh je třeba sledovat a hodnotit zručnost provádění všech úkonů, při práci s přístroji dodržování bezpečnosti, hygieny práce, pozornost věnovat kvalitě zvládnutí předváděných prací. Přitom je nutno posuzovat nejen konečný výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště. Důraz je třeba klást na zručnost a etiku manipulace se zvířaty podloženou dostatečnými odbornými vědomostmi a dovednostmi. Zvláštní pozornost je třeba věnovat způsobu odchyty a fixaci v případě ošetření a transportů ve smyslu omezení stresu a nebezpečí poranění zvířat, stejně tak jako vysvětlit nebezpečí pro chovatele v případě manipulace s velkými a nebezpečnými druhy plazů.

Předpokládá se rutinní znalost bezpečného zacházení s desinfekčními a čisticími prostředky a zajišťování likvidace biologického odpadu ve smyslu platných nařízení.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti zemědělství nebo veterinářství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti chovu terarijních zvířat nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku v oblasti chovu cizokrajných zvířat.
- b) Vyšší odborné vzdělání v oblasti zemědělství nebo přírodních věd a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti chovu terarijních zvířat nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku v oblasti chovu cizokrajných zvířat.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na zemědělství nebo přírodní vědy nebo veterinářství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti chovu terarijních zvířat nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo učitele odborného výcviku nebo učitele odborných předmětů v oblasti chovu cizokrajných zvířat.
- d) Profesionální kvalifikace 41-061-M Chovatel/chovatelka terarijních zvířat a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti chovu terarijních zvířat.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Místnost vhodná pro sestavení 2–3 typů terárií.
- Základní komponenty pro zařízení klasického terária a akvaterária (paludária) a terária pro bezobratlé živočichy (topná, světelná zařízení), včetně materiálu vhodného pro osazení terária (kamení, písek, zemina, zelené rostliny, dekorace).
- Základní sortiment krmiv a komponent vhodných pro terarijní zvířata.
- Technická zařízení potřebná k sledování a regulaci teploty, vlhkosti a světelného režimu – teploměry, vlhkoměry, klimatizace, zvlhčovače, zařízení pro ventilaci, přímotopná tělesa, infralampy, UV lampy, ionizační zařízení, časové spínače osvětlení a topení, rozvody vody, nejjednodušší typ líhně pro inkubaci plazů.
- 1 vybavené a osazené klasické terárium, 1 akvaterárium (paludárium) a 1 terárium pro bezobratlé živočichy pro demonstraci správných chovatelských návyků a manipulace se zvířaty.
- 3–4 druhy plazů a obojživelníků a 2–3 druhy exotických druhů bezobratlých vhodných pro názornou ukázkou dovednosti odchytu a manipulace se zvířaty a umístění do terária.
- Atlas plazů a obojživelníků, případně obrazové tabule pro poznávací část zkoušky, fotografie nebo obrázky 15 druhů plazů, 8 druhů obojživelníků a 10 druhů exotických bezobratlých
- Provozní deník pracoviště, lékárnička.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 120 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 5 až 6 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Zoologická zahrada hl. m. Prahy

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Praha – Čakovice

Zoologická zahrada Jihlava, příspěvková organizace